

Chương II

Bài 14: PHONG TRÀO CÁCH MẠNG 1930 – 1935

I. VIỆT NAM TRONG NHỮNG NĂM 1929-1933

1. Tình hình kinh tế

- Năm 1930, do tác động khủng hoảng kinh tế thế giới, kinh tế Việt Nam suy thoái, bắt đầu từ trong nông nghiệp.
- Nông nghiệp: lúa gạo sụt giá, ruộng đất bỏ hoang.
- Công nghiệp: suy giảm.
- Thương nghiệp; xuất nhập khẩu đình đốn, giá cả đắt đỏ.
- Cuộc khủng hoảng kinh tế ở Việt Nam rất nặng nề so với các thuộc địa khác của Pháp cũng như so với các nước trong khu vực.

2. Tình hình xã hội

- Công nhân: bị sa thải, lương thấp.
- Nông dân: chịu thuế cao, vay nợ nặng lãi, ruộng đất bị chiếm đoạt, bị bán cùng hóa.
- Các tầng lớp khác cũng gặp nhiều khó khăn.
- Mâu thuẫn xã hội ngày càng sâu sắc. Xã hội Việt Nam có: hai mâu thuẫn cơ bản là:
  - + Giữa dân tộc Việt Nam với thực dân Pháp.
  - + Giữa nông dân với địa chủ phong kiến.
- Phong trào công nhân và phong trào yêu nước phát triển lôi kéo nhiều tầng lớp tham gia.
- Đầu 1930, khởi nghĩa Yên Bái thất bại, Pháp khủng bố dã man những người yêu nước.
- Đảng Đảng cộng sản Việt Nam ra đời, kịp thời lãnh đạo nhân dân đứng lên chống đế quốc, phong kiến.

II. PHONG TRÀO CÁCH MẠNG 1930 – 1931 VÀ XÔ VIẾT NGHỆ TĨNH.

1. Phong trào cách mạng 1930 – 1931.

- Tháng 2 đến tháng 4-1930 nhiều cuộc đấu tranh của công nhân và nông dân nổ ra. Mục tiêu: đòi cải thiện đời sống, đòi tăng lương, giảm giờ làm, giảm sưu thuế; xuất hiện khẩu hiệu đấu tranh chính trị và cờ Đảng.
- Tháng 5/1930, bùng nổ nhiều cuộc đấu tranh nhân ngày Quốc tế lao động, đòi quyền lợi cho nhân dân lao động trong nước, thể hiện tình đoàn kết cách mạng với nhân dân lao động thế giới.
- Tháng 6 đến tháng 8/1930: liên tiếp nổ ra nhiều cuộc đấu tranh của nhân dân lao động trên cả nước.
- Tháng 9/1930 phong trào đấu tranh dâng cao, nhất là ở Nghệ An và Hà Tĩnh: nông dân biểu tình có vũ trang tự vệ, đòi giảm sưu thuế, được công nhân Vinh- Bến Thủy hưởng ứng. Tiêu biểu là cuộc biểu tình của 3 vạn nông dân Hưng Nguyên (Nghệ An) vào ngày 12/ 9/1930.
  - Chính quyền thực dân, phong kiến ở nhiều thôn, xã bị tan rã. Đảng ủy ở thôn xã lãnh đạo nhân dân tự quản lý đời sống chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội ở địa phương, làm chức năng của chính quyền, gọi là Xô viết.

2. Xô viết Nghệ Tĩnh

Tại Nghệ An, Hà Tĩnh Xô viết ra đời từ tháng 09/1930, ở các xã thuộc huyện Thanh Chương, Nam Đàn, Hưng Nguyên, Can Lộc, Nghi Xuân, Hương Khê... Xô viết thực hiện quyền làm chủ, điều hành mọi mặt đời sống xã hội.

- Chính trị: quần chúng tự do tham gia các đoàn thể cách mạng, tự do hội họp, lập các đội tự vệ đỏ và tòa án nhân dân.
  - Kinh tế: chia ruộng đất công cho dân cày nghèo, bãi bỏ thuế thân, thuế chợ, thuế đò, thuế muối, xóa nợ cho người nghèo...
  - Văn hóa, xã hội: mở lớp dạy chữ quốc ngữ, xóa bỏ tệ nạn xã hội; trật tự an ninh vững, xây dựng tinh thần đoàn kết giúp đỡ nhau.
- Xô viết Nghệ Tĩnh là đỉnh cao của phong trào cách mạng 1930-1931.

3. Hội nghị lần thứ nhất Ban chấp hành Trung ương lâm thời Đảng Cộng sản Việt Nam (10.1930).

- Tháng 10/ 1930: Hội nghị lần thứ nhất Ban chấp hành Trung ương lâm thời Đảng Cộng sản Việt Nam tại Hương Cảng (Trung Quốc). Quyết định của hội nghị:
  - + Đổi tên Đảng Cộng sản Việt Nam thành Đảng Cộng sản Đông Dương.
  - + Cử ra Ban Chấp hành Trung ương chính thức do Trần Phú làm Tổng bí thư.
  - + Thông qua Luận cương chính trị của Đảng do Trần Phú soạn thảo.
- Nội dung Luận cương chính trị tháng 10/1930:
  - + Đường lối chiến lược cách mạng Đông Dương: tiến hành cách mạng tư sản dân quyền, sau đó tiến thẳng lên XHCN, bỏ qua thời kỳ tư bản chủ nghĩa.
  - + Nhiệm vụ: đánh đổ phong kiến và đánh đế quốc, hai nhiệm vụ này có quan hệ khăng khít với nhau.
  - + Động lực cách mạng là công nhân và nông dân.
  - + Lãnh đạo cách mạng là giai cấp công nhân với đội tiên phong là Đảng Cộng sản.
  - + Nêu rõ hình thức, biện pháp đấu tranh, quan hệ giữa cách mạng Việt Nam và cách mạng thế giới.
    - Hạn chế:
  - + Chưa nêu được mâu thuẫn chủ yếu của xã hội Đông Dương.
  - + Không đưa ngọn cờ dân tộc lên hàng đầu, nặng về đấu tranh giai cấp và cách mạng ruộng đất.
  - + Đánh giá không đúng khả năng cách mạng của tầng lớp tiểu tư sản, giai cấp tư sản dân tộc, khả năng lôi kéo bộ phận trung, tiểu địa chủ tham gia Mặt trận dân tộc thống nhất, chống đế quốc và tay sai.

4. Ý nghĩa lịch sử và bài học kinh nghiệm của phong trào cách mạng 1930 - 1931.

a. Ý nghĩa lịch sử.

- Khẳng định đường lối đúng đắn của Đảng, quyền lãnh đạo của giai cấp công nhân đối với cách mạng các nước Đông Dương.
- Trong phong trào, khối liên minh công nông hình thành.
- Được đánh giá cao trong phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. Quốc tế Cộng sản công nhận Đảng Cộng sản Đông Dương là phân bộ độc lập trực thuộc Quốc tế Cộng sản.
- Là cuộc tập dượt đầu tiên cho Tổng khởi nghĩa tháng Tám sau này.

b. Bài học kinh nghiệm:

Đề lại bài học quý về công tác tư tưởng, xây dựng khối liên minh công nông và mặt trận dân tộc thống nhất, tổ chức lãnh đạo quần chúng đấu tranh.

III. PHONG TRÀO CÁCH MẠNG 1932 – 1935

(Học sinh đọc thêm sách giáo khoa)

CÂU HỎI ÔN TẬP CUỐI BÀI

Câu 1. Kinh tế Việt Nam từ năm 1930

- A. bước vào thời kì phát triển.
- B. bước vào thời kì suy thoái.
- C. phát triển mạnh mẽ.
- D. khủng hoảng trầm trọng.

Câu 2. Cuộc khủng hoảng kinh tế ở Việt Nam trong những năm 30 bắt đầu từ ngành nào

- A. nông nghiệp.
- B. công nghiệp.
- C. thủ công nghiệp.
- D. thương nghiệp.

Câu 3. Hậu quả lớn nhất của cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới năm 1929-1933 tác động đến xã hội Việt Nam là

- A. lạm phát tăng đời sống nhân dân điêu đứng.
- B. đời sống tất cả các giai cấp, tầng lớp nhân dân Việt Nam khổ cực bần cùng hóa.
- C. mâu thuẫn xã hội giữa thực dân Pháp và nông dân gay gắt.
- D. nhiều công nhân bị sa thải, những người có việc làm thì lương giảm.

Câu 4. Xã hội Việt Nam trong những năm 1930-1931 tồn tại những mâu thuẫn cơ bản nào?

- A. Tư sản với vô sản, nhân dân Việt Nam với chính quyền thực dân Pháp.
- B. Nông dân với địa chủ phong kiến.
- C. Dân tộc Việt Nam với thực dân Pháp và nông dân với địa chủ phong kiến.
- D. Tư sản với công nhân.

Câu 5. Cuộc đấu tranh nhân ngày 1/5/1930 có ý nghĩa như thế nào?

- A. Lần đầu tiên công nhân Việt Nam biểu tình kỉ niệm ngày Quốc tế lao động.
- B. Lần đầu tiên công nhân và nông dân đoàn kết liên minh với nhau.
- C. Đây là cuộc đấu tranh đầu tiên của công nhân.
- D. Đã lật đổ chính quyền thực dân ở một số nơi.

Câu 6. Cuộc đấu tranh ở Nghệ An và Hà Tĩnh đã làm chính quyền thực dân ở đây

- A. tê liệt và tan rã ở nhiều thôn xã.
- B. sụp đổ hoàn toàn khắp cả nước.
- C. càng được xây dựng và củng cố lớn mạnh.
- D. không bị tác động gì.

Câu 7. Trong phong trào cách mạng năm 1930-1931, nơi phát triển mạnh mẽ nhất là

- A. hai tỉnh Nghệ An và Hà Tĩnh.
- B. hai tỉnh Nghệ An và Thanh Hóa.
- C. ba tỉnh Thanh Hóa, Nghệ An, Quảng Bình.
- D. hai tỉnh Thanh Hóa, Hà Tĩnh.

Câu 8. Phong trào cách mạng 1930-1931, được coi là

- A. cuộc tập dượt đầu tiên cho tổng khởi nghĩa tháng Tám sau này.
- B. cuộc đấu tranh chính trị, vũ trang đầu tiên của nhân dân ta chống Pháp.
- C. phong trào yêu nước chống Pháp tiêu biểu của nhân dân ta.
- D. phong trào yêu nước và công nhân quốc tế tiêu biểu.

Câu 9. Phong trào cách mạng 1930-1931, để lại cho Đảng ta bài học về

- A. công tác tư tưởng, xây dựng khối liên minh công – nông, thành lập Mặt trận dân tộc thống nhất, tổ chức lãnh đạo quần chúng đấu tranh.
- B. đường lối lãnh đạo của Đảng, quyền lãnh đạo của giai cấp công nhân đối với cách mạng Đông Dương, thành lập Mặt trận dân tộc thống nhất.
- C. tổ chức lãnh đạo quần chúng đấu tranh, liên minh với tư sản dân tộc và binh lính người Việt trong quân đội Pháp.
- D. thành lập Mặt trận dân chủ, tổ chức lãnh đạo quần chúng đấu tranh.

Câu 10. Sự kiện lịch sử quan trọng đối với Đảng Cộng sản Việt Nam diễn ra vào tháng 10/1930 là

- A. Đảng quyết định ra hoạt động công khai để lãnh đạo phong trào cách mạng.
- B. Đảng tiến hành Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ nhất tại Ma cao.
- C. Đảng tiến hành hội nghị lần thứ nhất Ban chấp hành Trung ương tại Hương Cảng.
- D. Đảng phát động cao trào Xô Viết Nghệ - Tĩnh.

Câu 11. Đồng chí Trần Phú được bầu làm Tổng Bí thư tại

- A. Hội nghị thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam 2/1930.
- B. Hội nghị lần thứ nhất Ban Chấp hành trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam 10/1930.
- C. Đại hội lần thứ nhất của Đảng Cộng sản Đông Dương 3/1935.
- D. Đại hội lần thứ ba của Đảng Lao động Việt Nam 9/1960.

Câu 12. Nhiệm vụ chiến lược của cách mạng Việt Nam được xác định trong Luận cương chính trị của Đảng tháng 10/1930

- A. đánh đổ đế quốc sau đó đánh đổ phong kiến.
- B. đánh đổ đế quốc song song với đánh phong kiến.
- C. đánh đổ phong kiến, đế quốc.
- D. đánh đổ tư sản phản cách mạng, phong kiến, Đế quốc.

Câu 13. Mục tiêu đấu tranh của công nhân trong phong trào cách mạng 1930-1931 là

- A. đòi giảm sưu, giảm thuế.
- B. lật đổ chính quyền thực dân Pháp.
- C. lật đổ phong kiến.
- D. đòi tăng lương, giảm giờ làm.

Câu 14. Hạn chế lớn nhất của Luận cương chính trị 1930 là

- A. không thấy được sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân.
- B. không thấy được khả năng cách mạng của tư sản.
- C. không đưa ngọn cờ dân tộc lên hàng đầu, nặng về đấu tranh giai cấp và cách mạng ruộng đất.
- D. không đề ra được nhiệm vụ chiến lược và sách lược của cách mạng Việt Nam.

Câu 15. Những vấn đề chiến lược và sách lược của cách mạng Đông Dương được xác định trong Luận cương chính trị tháng 10/1930 là tiến hành

- A. cách mạng tư sản dân quyền, tiếp tục phát triển, bỏ qua thời kì tư bản tiến lên XHCN.
- B. đánh đổ đế quốc phong kiến làm cho Việt Nam độc lập.
- C. giải phóng dân tộc đánh đổ quốc và tay sai.
- D. tư sản dân quyền cách mạng và thổ địa cách mạng để đi tới xã hội cộng sản.

Câu 16. Sự kiện nào dưới đây gắn liền với ngày 12/09/1930

- A. bãi công công nhân Vinh - Bến Thủy.
- B. nông dân Nghệ - Tĩnh nổi dậy phá kho thóc cứu đói.
- C. biểu tình của nông dân Hưng Nguyên.
- D. bãi công của công nhân cao su Phú Riềng.

Câu 17. Phong trào cách mạng đầu tiên nổ ra ở Việt Nam có sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt nam là

- A. khởi nghĩa Yên Bái.
- B. phong trào cách mạng 1930-1931.
- C. bãi công của công nhân Ba Son.
- D. phong trào yêu nước dân chủ công khai 1919-1925.

Câu 18. Từ sự kiện nào Đảng Cộng sản Đông Dương được Quốc tế Cộng sản công nhận là phân bộ độc lập trực thuộc Quốc tế Cộng sản?

- A. Phong trào cách mạng 1930-1931.
- B. Phong trào dân chủ 1936-1939.
- C. Phong trào giải phóng dân tộc 1939-1945.
- D. Cách mạng tháng Tám năm 1945.

Câu 19. Xô viết Nghệ - Tĩnh đã thực hiện những chính sách gì nhằm làm đem lại những lợi ích cơ bản thiết thực cho nông dân?

- A. Thành lập các hình thức tổ chức sản xuất để nông dân giúp đỡ nhau.
- B. Xóa bỏ các tệ nạn xã hội như rượu chè, cờ bạc, mê tín, dị đoan.

C. Chia lại ruộng đất công cho dân cày nghèo, bãi bỏ thuế thân.

D. Tự do hội họp, tham gia các đoàn thể cách mạng.

Câu 20. Bản chất của chính quyền Xô Viết Nghệ - Tĩnh là chính quyền

A. cách mạng của dân và vì dân.

B. công-nông-binh.

C. của giai cấp tư sản.

D. của giai cấp địa chủ, phong kiến.

Câu 21. Nội dung nào sau đây **không** phải là nội dung của Luận cương chính trị do Trần Phú soạn thảo?

A. Đường lối cách mạng Đông Dương: lúc đầu là cách mạng tư sản dân quyền, sau đó tiếp tục phát triển, bỏ qua thời kì tư bản chủ nghĩa, tiến thẳng lên xã hội chủ nghĩa.

B. Hai nhiệm vụ chiến lược có quan hệ khăng khít là đánh đổ phong kiến và đế quốc.

C. Lực lượng cách mạng: công nhân, nông dân, tiểu tư sản, trí thức.

D. Lãnh đạo cách mạng: giai cấp công nhân với đội tiên phong là Đảng Cộng sản.

Câu 22. Trong các nguyên nhân sau đây, nguyên nhân nào là cơ bản nhất quyết định sự bùng nổ mạnh mẽ của phong trào cách mạng 1930-1931?

A. Ảnh hưởng của cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới.

B. Thực dân Pháp khủng bố trắng sau khởi nghĩa Yên Bái.

C. Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời đầu năm 1930 lãnh đạo đấu tranh.

D. Địa chủ phong kiến cấu kết với thực dân Pháp bóc lột nông dân.